

timo airaksinen

Riskeistä

Riskin määritelmä

- Erotetaan turvatoimet ja turvallisuus
- Erotetaan riski ja vahinko
- Riski on vahingon sattumisen todennäköisyys
- Vahingon suuruus on arvioitava
- Ihminen voi ottaa riskin
- Toinen voi tuottaa riskin toiselle eli vaarantaa toisen
- Ihminen voi joutua riskitilanteeseen ilman omaa valintaa

Riskin vähättely ja paisuttaminen

- On paljon riskejä, jotka hyväksytään osana normaalia elämää.
- On riskejä, joita paisutetaan.
- Ongelma: riskejä on niin paljon, ettei niitä voi kaikkea huomioida koko ajan.
- Mitä suomalainen pelkää?
- Suomessa turvatoimet ovat huipussaan – miksi siis pelätä?

Turvayhteiskunnan paradoksi

- Turvatoimet tuottavat riskin pettäessään
- -erityisellä (ovi ja lukko) ja
- -yleisellä (yhteiskunnallinen muutos) tasolla.

Riskihavainnon rationaalisuus

- Jos diagnoosi on positiivinen, se hyväksytään.
- Jos diagnoosi on negatiivinen, vaaditaan tarkastus.
- Tämä on irrationaalinen epäsymmetria.
- Jos toimenpiteen ennakoitu haitta on suurempi kuin saadut edut, tapaus on irrationaalinen.
- Esim. syöpäseulonnat

Paternalismi

- Paternalismi tarkoittaa holhoamista.
- A huolehtii B:n turvallisuudesta B:n omista asenteista ja haluista riippumatta.
- Tämä on joskus oikeutettua, yleensä ei (turvallisuuden etiikka).
- B:n oma mielipide sivuutetaan viittaamalla esim. yleiseen turvallisuuteen, itsepetokseen tai ”huonoon uskoon”.
- Paternalismin riskikäsitys on hyvin laaja.

Moraalikato

- Moraalikato (moral hazard) on kyseessä silloin kun A takaa B:n ja siksi B voi toimia niin, että B:n riski eliminoituu ja haitta siirtyy A:lle.
- A voi valittaa B:n toimista, jos B ottaa ylimääräisiä vapauksia johtuen takuista.

Terapeuttinen turvallisuus

- Tapahtunut vahinko on signaali: jotain pitäisi tehdä!
- Julkisuus paisuttaa vähätellyn riskin.
- Nyt riski ahdistaa sietämättömästi.